

MARKUS-HETKIÄ

Sanni Sipilä

MARKUS-HETKIÄ

Rippikoulun raamattuhetkimateriaali Markuksen evankeliumista

Sanni Sipilä

Opinnäytetyö, syksy 2013

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Sosiaalian koulutusohjelma

Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön suun-
tautumisvaihtoehto

Sosionomi (AMK) + kirkon nuoriso-
työnohjaajan virkakelpoisuus

TIIVISTELMÄ

Sipilä, Sanni. Markus-hetkiä – Rippikoulun raamattuhetkimateriaali Markuksen evankeliumista. Syksy 2013, 72 s., 4 liitettä.

Diakonia-ammattikorkeakoulu, Sosiaalialan koulutusohjelma, Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön suuntautumisvaihtoehto, sosionomi (AMK) + kirkon nuorisotyöntekijän virkakelpoisuus.

Opinnäytetyön tavoitteena oli tehdä rippikoulussa käytettävä raamattuhetkimateriaali. Materiaali oli tilaustyö Akaan seurakuntaan Markuksen evankeliumin pohjalta. Materiaalista tuli kahdeksan hetkeä kattava kokonaisuus, joka sisältää sekä isosen että rippikoululaisen vihkot.

Opinnäytetyön aineisto koostui rippikouluun ja raamattuhetkiin liittyvästä kirjallisuudesta. Aineistoon kuului myös isosten kokemukset ja mielipiteet saman seurakunnan aiemmista Markus-hetkistä. Prosessista pidettiin myös havaintopäiväkirjaa.

Prosessi alkoi keväällä 2013, kun Akaan seurakunnalta tuli toive uudesta Markus-hetkimateriaalista. Materiaalia kokoonnuttiin tekemään kolmannen vuoden isosten kanssa kuusi kertaa kevään aikana. Materiaali tuli valmiiksi ja se esiteltiin kesän isosille toukokuussa isoskoulutusleirillä. Uudet Markus-hetket olivat käytössä Akaan seurakunnan rippileireillä kesällä 2013. Palautetta kerättiin kahdelta rippileiriltä sekä isosilta että rippikoululaisilta.

Palautteen perusteella isokset olivat tyytyväisiä uusiin Markus-hetkiin. Markus-hetket tehtiin niin, että niistä jokainen kestäisi 45 minuuttia. Isosten mielestä 45 minuuttia ei täsmännyt joka hetkeen. Yli puolet rippikoululaisista koki, että Markus-vihko oli hyödyllinen evankeliumin käsittelyssä ja että sen avulla oli helppompaa ymmärtää asioita.

Asiasanat: rippikoulu, raamattutyöskentely, isostoiminta, Markuksen evankeliumi

ABSTRACT

Sipilä, Sanni. Bible study material for confirmation school. 72 p., 4 appendices. Language: Finnish. Autumn 2013. Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services, Option in Christian Youth Work. Degree: Bachelor of Social Services.

The aim of the thesis was to produce Bible study material for confirmation school. This Bible study material is based on the Gospel of Mark and it is made for the Evangelical-Lutheran parish of Akaa. The material contains eight different sections. The material consists of a guidebook for young confirmed volunteers (YCVs) and an exercise book for candidates for confirmation.

Different materials were used during the project such as the literature of Bible study and confirmation school. YCVs had also told their opinions and experiences about the old Bible study material. Point diary was also written during the process.

The process began in the spring of 2013 when the parish of Akaa wished for a new Bible study material. Six meetings were arranged during the spring to make the material with the third year YCVs. The new material was presented to all YCVs in a camp in May. New Bible study material from the Gospel of Mark was used in confirmation camps in the summer 2013. Feedback was collected from two confirmation camps from YCVs and candidates for confirmation.

According to feedback YCVs were satisfied with the new Bible study material. They were made to last 45 minutes but YCVs thought it did not fit every section. Most of the candidates for confirmation thought that the exercise book was useful and made it easier to understand the content of the Gospel of Mark.

Keywords: confirmation school, young confirmed volunteers, Bible study, the Gospel of Mark

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 TYÖN TAVOITTEET JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ.....	6
2.1 Tavoitteet.....	6
2.2 Akaan seurakunta	6
3 OPINNÄYTETYÖN LÄHTÖKOHDAT	8
3.1 Rippikoulu.....	8
3.2 Isonen.....	10
3.3 Raamattuhetki	11
3.4 Markuksen evankeliumi	12
3.5 Erilaiset oppijat ja oppimistyyli	13
4 MARKUS-HETKIEN MATERIAALI.....	15
4.1 Prosessi isosten kanssa	15
4.2 Kahdeksan raamattuhetkeä.....	16
4.3 Markus-hetket leireillä.....	18
5 MARKUS-HETKIEN ARVIOINTI	20
5.1 Isosten antama palaute	20
5.2 Rippikoululaisten antama palaute.....	22
6 POHDINTA	25
6.1 Tavoitteiden toteutuminen	25
6.2 Työskentely yhteistyötahon kanssa	26
6.3 Työn eettisyys	26
6.4 Oma ammatillinen kasvu	27
LÄHTEET.....	28
LIITTEET	31

Liite 1: Isosen palautelomake

Liite 2: Rippikoululaisen palautelomake

Liite 3: Isosen Markus-vihko

Liite 4: Rippikoululaisen Markus-vihko

1 JOHDANTO

Rippikoulun opetusmateriaaliin kuuluu olennaisesti Raamattu. Raamattua tutkitaan oppitunneilla ja hartauksissakin, mutta yleensä rippikoulussa on myös eriliset raamattuhetket. Raamattuhetkien sisältö riippuu seurakunnasta – joissain seurakunnissa käydään tiettyä Raamatun kirjaa läpi, kun taas joissain seurakunnissa on valittu erillisiä kertomuksia Raamatusta.

Akaan seurakunnassa raamattuhetkiin on valittu Markuksen evankeliumi, jonka työstämistä halutaan kehittää aika ajoin. Edellisestä materiaalin kehittämisestä on jo muutama vuosi aikaa, joten näiden Markus-hetkien uudistaminen oli suunniteltu kolmannen vuoden isosten isostoimintaan kuuluvaksi. Työntekijöillä ei ollut aikaa tarpeeksi johtaa tätä materiaalin uudistusta, joten he pyysivät minua tekemään opinnäytetyönäni isosten kanssa uuden Markus-hetkien materiaalin.

Olen itse toiminut isosena Akaassa ja näin ollen johtanut Markus-ryhmiä monta kertaa. Olin hyvin kiinnostunut, kun minua pyydettiin tekemään uutta materiaalia. Olen ollut kesätöissä monessa eri seurakunnassa ja olen nähnyt erilaisia raamattuhetkimateriaaleja, joten tiesin, mihin suuntaan halusin Markus-hetkiä viedä. Halusin kehittää Markus-hetkiä erityisesti toiminnallisempaan suuntaan. Markuksen evankeliumiin pohjautuvia raamattuhetkimateriaaleja ei ollut tehty ainakaan opinnäytetöiksi. Muutenkin Markuksen evankeliumiin liittyvää raamattuhetkimateriaalia löytyi hyvin vähän ja ne olivat hyvin vihkotehtäväkeskeisiä.

2 TYÖN TAVOITTEET JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ

2.1 Tavoitteet

Opinnäytetyöni päätavoitteena oli luoda laadukas materiaali, johon Akaan seurakunta on tyytyväinen. Markus-hetkien pitää olla mielekkäitä rippikoululaisille. Tavoitteena on myös huomioida eri oppimistyylit ja erilaiset oppijat. Hetkistä on tarkoitus tehdä erilaisia niin, että lukutapa vaihtelee ja työskentelyssä käytetään eri metodeja.

Tavoitteissani halusin huomioida myös isosia. Tarkoituksena oli tehdä raamatuhetket, joista isokset innostuvat kerta toisensa jälkeen. Isokset kyllästyvät helposti, jos samoja ristikkoja käydään läpi monta vuotta. Myös isosella pitäisi olla haasteita ja sitä kautta myös mielekkyyttä. Sen ajattelin toteutuvan sillä, että kolmannen vuoden isokset olivat tekemässä tätä materiaalia. He saivat tehdä sellaisen materiaalin, josta itse jaksaisivat innostua monta kertaa.

Tavoitteena oli sisällyttää rippikoulun raamatuhetkiin myös Rippikoulusuunnitelman mukaiset elämä-, usko- ja rukouskorit. Jokaisessa hetkessä olisi hyvä saada kyseiset Raamatun luvut jotenkin nuoren elämää lähelle.

Pyrin myös siihen, että materiaali ei ole kiinnitetty yhteen seurakuntaan vaan että sitä voisi hyödyntää myös muissa seurakunnissa. Sitä voisi markkinoida esimerkiksi rovastikunnallisissa rippikoulutyön tapaamisissa.

2.2 Akaan seurakunta

Opinnäytetyöni lähtökohtana on Akaan seurakunnan tarve uudistaa rippileirien raamatuhetkimateriaalia. Akaan seurakunnan rippileireillä on toteutettu raamatuhetkiä Markuksen evankeliumin pohjalta – Markus-hetkinä. Markuksen evan-

keliumia on luettu pienryhmissä muutama luku päivässä ja sen pohjalta on tehty tehtäviä erillisestä Markus-vihosta. Ryhmän ohjaajana on toiminut isonen.

Markus-vihkon tehtävinä on ollut ainakin ristisanatehtävä, näytelmä, luonnon-materiaalialttari, pohtimisia ja sanaruudukko. Markus-vihosta on myös isoselle oma versio, jossa kerrotaan päivän lukutapa, tarkemmat ohjeet tehtäviin ja vastaukset niihin.

Akaan seurakunnassa haluttiin jatkaa Markus-hetkien pitämistä rippikoulussa. Kuitenkin Markus-hetkien sisältöä halutaan uudistaa. Lukuvuoden alussa Akaassa oli päätetty, että uudistaminen on isostoiminnan kolmannen vuosikursin kevään projekti. Kun kysyin Akaasta, onko siellä tarvetta opinnäytetyölle, nuorisotyönohjaaja Hele Ali-Löytty ehdotti, että ottaisin Markus-hetkien uudistusprojektin ohjaamisen opinnäytteekseni. Tehtävänäni oli opastaa ja ohjata isosia ja etsiä heille lisämateriaalia ja tietoa avuksi. Isoset jakoivat Markuksen evankeliumin kahdeksaa hetkeä varten, jakoivat keskenään eri osuudet ja keksivät tekstiin sopivan tehtävän. Jokaisessa Markus-hetkessä oli tarkoitus käyttää eri metodia, jotta eri oppimistyyliä huomioidaan ja erilaisten oppijoiden oppimista tuetaan. Kokosimme yhdessä tehtävät vihkoiksi ja teimme muutkin tarvittavat materiaalit valmiiksi kesän rippikouluja varten.

3 OPINNÄYTETYÖN LÄHTÖKOHDAT

3.1 Rippikoulu

Rippikoulu on monelle suomalaiselle tärkeä osa nuoruutta. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon rippikoulun käy vuosittain noin 84 % 15-vuotiaista nuorista (Rippikoulu ja isoset i.a.).

Vuonna 1686 kirkkolaissa säädettiin rippikouluiäksi 13–14 vuotta. Saman vuoden kirkkolakiin säädettiin lukutaito ja Vähä katekismuksen tuntemus ehdoiksi avioliittoon vihkimykselle ja Herran ehtoolliselle pääsemiselle. Siitä lähtien rippikoulu ja siihen liittyvä ensimmäinen ehtoollinen on ollut aikuistumiseen liittyvä juhlahetki. Rippikoulu teki lapsesta aikuisen ja nuoresta tuli täysivaltainen seurakunnan jäsen. 1900-luvun alkupuolellakin rippikoulu ja konfirmaatio merkittiin virkatodistukseen osoituksena kansalaispätevyydestä. Nykyään konfirmoitu voi toimia kummina ja saa osallistua ehtoolliselle itsenäisesti. Konfirmaation jälkeen 16-vuotiaana saa myös äänestää seurakuntavaaleissa ja 18-vuotiaana asettua ehdolle niissä. Rippikoulu on edellytys myös kirkkohäille. (Niemelä 2002, 7–8; Rippikoulu huipentuu konfirmaatioon i.a.)

Evankelis-luterilaisen kirkon kaste pohjautuu Jeesuksen lähetys- ja kastekäskyyn.

Minulle on annettu kaikki valta taivaassa ja maan päällä. Menkää siis ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni: kastakaa heitä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen ja opettakaa heitä noudattamaan kaikkea mitä minä olen käsenyt teidän noudattaa. (Matt. 28:18–20)

Kasteessa Kristus ottaa meidät opetuslapsikseen. Hengellinen elämä, joka pohjautuu kasteeseen, on alusta loppuun asti Pyhän Hengen työtä. Kasteen kautta nuori on päässyt osalliseksi uskon todellisuuteen. Rippikoulun avulla nuori voi elää ja ymmärtää sitä uskon todellisuutta. (Rippikoulusuunnitelma 2001.)

Rippikouluryhmä on koolla oleva seurakunta, joka kuulee Jumalan sanaa, elää sakramenteista, rukoilee ja viettää yhteistä jumalanpalvelusta. (Rippikoulusuunnitelma 2001.)

Konfirmaatiossa nuoret tunnustavat sen uskon ja rakkauden, jota Jumala on vahvistanut, ja he saavat siunauksen. He saavat myös oikeuden käydä ehtoollisella itsenäisesti ja seurakunta rukoilee heidän puolestaan. (Rippikoulusuunnitelma 2001.)

Akaan seurakunta järjestää vuosittain kahdeksan rippikoulua: viisi leiriä kesällä ja yhden päivärippikoulun sekä talvella kaksi rippileiriä. Akaan seurakunnassa rippikoulu kestää vähintään puoli vuotta. Rippikoulu alkaa lokakuussa ilmoittautumisella ja päättyy konfirmaatiomessuun. Ensimmäinen ryhmä konfirmoidaan 2. pääsiäispäivänä. Leirijakso kestää kahdeksan vuorokautta, ja päiväkoulu kestää kymmenen päivää. (Hele Ali-Löytty, henkilökohtainen tiedonanto 2.3.2013.)

Akaassa rippikoulu on prosessi, johon kuuluu aloitusvaihe, seurakuntayhteysjakso ja leiri- tai päiväkoulu. Aloitusvaiheessa järjestetään seurakunnan kaikille rippikoululaisille yhteiset gospel-konsertti ja riparijumis. Aloitusvaiheen tapaamisissa tavoitteena on ryhmäytymisen käynnistäminen ja rippikouluun sitouttaminen. Seurakuntayhteysjakson aikana ryhmäytyminen jatkuu yhteisissä tapaamisissa, ryhmä auttaa yhden sanajumalanpalveluksen toteutuksessa ja suorittaa palvelutehtävän. Lisäksi seurakuntayhteysjakson aikana osallistutaan seurakunnan toimintaan: sanajumalanpalveluksiin, messuihin ja kirkkomusiikkitilaisuuteen. Leirijakson tavoitteita ovat yhdessä eläminen kristittyinä, omaan uskoon ja Raamattuun tutustuminen sekä hiljentyminen yhdessä. Leirin loppupuolella on myös vanhempien vierailupäivä. Rippikoulusuunnitelman mukaisesti koreihin – elämä, usko ja rukous – annetaan jokaiseen oma väline: kirkon uskoon liittyen Raamattu, nuoren elämään Ihan sama -oppikirja ja rukouskoriin liittyen Martin Lönnebon rukoushelminauha. (Hele Ali-Löytty, henkilökohtainen tiedonanto 2.3.2013.)

3.2 Isonen

Rippikoulussa toimii työntekijöiden lisäksi jo konfirmoituja nuoria vapaaehtoistyössä – isosena. Isokset ovat pääosin vain vuoden tai kaksi vanhempia kuin rippikoululaiset. Rippikoulun isoseksi voi päästä, kun osallistuu seurakunnan järjestämään isoskoulutukseen. Ensimmäisen vuoden isoskoulutus sisältää keskimäärin 50 tuntia opetusta. Koulutus sisältää seurakuntayhteyden vahvistamista, nuorten kasvamista kristittyinä, kristillistä oppia ja leirityöhön tarvittavia taitoja. Koulutusiltoja järjestetään yleensä kerran viikossa kaksi tuntia kerralla. Lisäksi koulutukseen kuuluu kahdesta kolmeen viikonloppuleiriä seurakunnan leirikeskuksessa. (Innanen, Niemelä & Porkka 2010, 155.)

Isostoiminnalla on pitkät perinteet, jotka vaikuttavat edelleen isostoiminnassa. Jo ensimmäisissä leiririppikouluissa vuonna 1937 Nurmijärvellä käytettiin isoja siskoja ja isoja veljiä, jotka tuolloin olivat pääosin teologian ylioppilaita. Siitä lähti kehittymään isojen siskojen malli. Tuolloin leirit organisoitiin vartioihin eli pienryhmiin, joita ohjasi iso sisko. Leiririppikoulujen alkuvuosina käytäntö ryhmänohjaajien ja leiriläisten muutaman vuoden ikäerosta vakiintui. Ison siskon tehtäviin määriteltiin kurinpidolliset asiat, opetukseen liittyvät tehtävät, käytännön erilaiset työtehtävät sekä iltaohjelmien valmistaminen. Tärkeimpänä asiana on halki aikojen ollut nuorten kanssa toimimisesta tuleva innostus sekä seurakuntayhteydestä nouseva ilo. (Porkka 2004, 7–8.)

Isostoiminta ja siihen kuuluva koulutus on perusteltu Rippikoulusuunnitelmassa (2001). Isosten rooli rippikoulussa on merkittävä, mistä syystä heidän perehdyttäminen tehtäviinsä on tärkeää (Rippikoulusuunnitelma 2001, 43). Kuitenkin on muistettava, etteivät isokset ole vain vapaaehtoistyöntekijöitä, vaan tärkeä osa seurakunnan nuorisotyötä (Innanen, Niemelä & Porkka 2010, 156).

Akaan seurakunnassa isostoiminta on kolmivuotinen. Jokaisella ryhmällä on kaksi omaa leiriä vuodessa ja kevään loppuksi yksi yhteinen. Ensimmäisenä vuotena isostoiminnan kesto on 80 tuntia. Siinä keskitytään ryhmän ohjaamisen taitoihin, syvennetään rippikoulussa opittuja tietoja ja opetellaan käyttämään Raamattua. Toisen vuoden kesto on 50 tuntia. Alkuvuodesta arvioidaan edelli-

sen kesän isostoimintaa ja pohditaan, mitä opittavaa vielä on. Sen mukaan muodostetaan osa koulutuksesta, joten nuoret pääsevät vaikuttamaan opetussisältöön. Leireillä keskitytään ilmaisutaitoihin, ihmissuhdetaitoihin ja Raamatun eri työskentelymenetelmiin (esimerkiksi bibliodraama ja Godly Play). Kolmas vuosi on kestoaltaan 30 tuntia. Kolmannen vuoden isokset pohtivat, mitä vielä haluavat oppia eli saavat myös vaikuttaa omaan opetussisältöön. Kolmantena vuotena keskitytään Raamattuun aiempia vuosia enemmän ja ohjelmassa on erilaisia projekteja. Jokavuotinen projekti kolmannen vuoden isosilla on rukoushelmiä käsittelevän opetustuokion valmistaminen ja pitäminen ensimmäisen vuoden isosille. (Hele Ali-Löytty, henkilökohtainen tiedonanto 2.3.2013.)

3.3 Raamattuhetki

Rippikoulusuunnitelmassa (2001) ei mainita raamattuhetkiä ollenkaan. Aamuhartauden, jumalanpalvelusten ja iltahartauden yhteydessä mainitaan sana raamattutyöskentely, mutta sitä ei avata mitenkään.

Raamattu on rukouksen ja jumalanpalveluselämän lähtökoh-
ta. Se on samalla rippikoulun peruskirja, jota luetaan itsenäisesti ja
josta keskustellaan yhdessä. (Rippikoulusuunnitelma 2001, 7.)

Raamattua voidaan käyttää rippikoulussa monella eri tavalla. Tärkeintä on, että Raamatun käyttö tulee nuorille tutuiksi ja he tottuvat siihen, joten heidän täytyy saada positiivinen kuva Raamatusta. (Issakainen, Meretmaa, Parviainen, Salmi & Simojoki 1993, 22.) Raamattu voi tulla nuorelle tärkeäksi vain siten, että se puhuttelee häntä (Köykkä 2005, 59). Siksi on tärkeää lukea Raamattua rippikoulussa päivittäin.

Rippikoulussa ryhmänohjaajien eli isosten johtamat keskusteluryhmät ovat tärkeitä. Niissä nuoret voivat keskustella ja pohtia Raamatun tekstejä ja niiden yhtymäkohtia omaan elämään. Tällainen isosen johdolla toimiva raamattuhetki vaatii riittävästi raamattuopetuksen sisällyttämistä isoskoulutukseen. (Köykkä 1998, 157–158.)

Akaan seurakunnassa on rippikoulun raamattuhetkinä käytetty Markuksen evankeliumin pohjalta tehtyjä Markus-hetkiä jo vuodesta 2007. Alussa yksi seurakunnan papeista kokosi materiaalin erilaisista raamattuhetkimateriaaleista. Isoiset ovat parannelleet materiaalia noin kahden vuoden välein, koska heillä on kokemusta Markus-materiaalin käytöstä ja he tietävät, minkälaiset tehtävät eivät jostain syystä ole toimineet. (Hele Ali-Löytty, henkilökohtainen tiedonanto 17.9.2013.)

Raamattuhetkistä on tehty aiemminkin opinnäytetöitä. Aiempiin opinnäytetöihin rippikoulun raamattuhetkimateriaalista kuuluu Pysähdy kanssani Emmauksen tielle. Se on opinnäytetyö, joka on tehty Sodankylän seurakunnalle. Työnä on tehty raamattupiiriaineisto rippileirille Luukkaan evankeliumin mukaan. Aineisto sisältää seitsemän työskentelyosiota, joissa on kysymyksiä ja tehtävä sen päivän raamatunkohdasta. (Moskuvaara 2011, 2.)

X-Files 316 –opinnäytetyö on tehty Lohjan seurakunnan kanssa yhteistyössä. Varsinainen työ on raamatturyhmämateriaali, joka sisältää teemakokonaisuuksia. Niitä käsitellään kysymyksillä ja toiminnallisilla menetelmillä. Tässä materiaalissa ei lueta yhtä kirjaa, vaan kohdat on valittu koko Raamatusta. (Flöjt & Heikkonen 2012, 2.)

Sekä King is että Pelastushistoria puuhastellen ovat opinnäytetöitä, joissa on tehty rippikoulun raamattuhetkimateriaali pelastushistorian mukaan. King is on tehty Salpausselän seurakuntaan. Pelastushistoria puuhastellen sisältää yhdeksän hetkeä ja sitä on testattu useissa eri seurakunnissa. (Lahtinen 2010, 2; Heinineva & Koskela 2, 2012.)

3.4 Markuksen evankeliumi

Sana evankeliumi tulee kreikan kielestä ja merkitsee ilosanomaa, varsinkin taistelussa saavutetusta voitosta (Schweizer 1989, 25). Markuksen evankeliumi on vanhin kaikista neljästä evankeliumista, ja se on kirjoitettu noin vuonna 70. Kir-

joittajasta ei ole tarkkaa tietoa, mutta häntä on pidetty Pietarin oppilaana. Markuksen evankeliumi muodostaa yhdessä Matteuksen ja Luukkaan evankeliumien kanssa synoptiset evankeliumit. Ne muistuttavat toisiaan paljon, ja on päätelty, että Matteus ja Luukas ovat käyttäneet Markuksen evankeliumia lähteenään. (Pawson 2003, 11–17.)

Markuksen evankeliumia voi kuvailla salattujen ilmestysten kuvaukseksi. Jeesuksen persoonan salaisuus näkyy joissain Jeesuksen sanoissa ja teoissa, muttei kunnolla paljastu ennen Jeesuksen ilmestymistä taivaallisena Ihmisen Poikana. Markuksen evankeliumi on myös kiireinen evankeliumi. Se on vain 16 lukua pitkä ja evankelista tuntuu kertovan vain kaiken olennaisen. Kiirettä on selitelty ajankohdan vaikeuksilla. Keisari Nero vainosi kristittyjä vuonna 65 ja Palestiinassa oli meneillään Roomaa vastaan juutalaissota, jonka lisäksi juutalaiset ottivat yhteen hellenististen pakanoiden kanssa. Kristittyjen tilanne ei ollut kovin hyvä, kun hellenistiset pakanat pitivät kristittyjä juutalaisina ja juutalaiset pitivät kristittyjä puolijuutalaisina pettureina, jotka eivät olleet heidän puolellaan Roomaa vastaan. Oli siis kiireistä kirjoittaa ja saada evankeliumia eteenpäin nopeasti. (Nikolainen 1984, 9–12; Myllykoski & Järvinen 1997, 114.)

Markuksen evankeliumi on valittu Akaan seurakunnan rippileireille raamattuhetkimateriaaliksi, koska se on lyhyt evankeliumi ja sen ehtii hyvin lukea kahdeksan vuorokauden rippileirin tai päiväkoulun aikana. Se myös luo hyvän ja selkeän kokonaiskuvan Jeesuksen elämästä ja teoista. (Hele Ali-Löytty, henkilökohtainen tiedonanto 2.3.2013.)

3.5 Erilaiset oppijat ja oppimistyylit

Erilaisella oppijalla voidaan tarkoittaa henkilöä, jolla on oppimista vaikeuttavia kehityksellisiä tai neurologisia häiriöitä, tai henkilöä, jolla on jonkinlaisia oppimisvaikeuksia. Erilaista oppijaa voivat auttaa erilaiset edisteet. Edisteiksi ajatellaan esimerkiksi apuvälineitä, asenteita ja ilmapiiriä, oppimisympäristöä sekä

menetelmiä. Jokaiselle nuorelle tulisi löytää hänen oppimistaan auttavia edisteitä. Oppimismenetelmillä voidaan edistää erilaisten oppijoiden ja eri oppimistyylien edustajien tiedollista oppimista. (Heino & Kuusi 2006, 15–16.)

Oppimista helpottaa kullekin henkilölle sopiva oppimistyyli. Oppimistyyliä jaotellaan yleensä kolmeen osaan: visuaaliseen, auditiiviseen ja kinesteettiseen. Visuaalinen oppija oppii parhaiten näköhavaintojen perusteella, joten lukeminen ja kuvat edistävät hänen oppimistaan. Visuaalista oppijaa häiritsee, jos opettaja ei hyödynnä esimerkiksi kalvoja opetuksessaan vaan pelkästään puhuu. Auditiiviselle oppijalle jäävät mieleen kuulohavainnot, joten luennoilla kuuntelu ja erilaiset keskustelut auttavat auditiivista oppijaa. Ylimääräinen melu taustalla häiritsee auditiivista oppijaa. Kinesteettinen oppija perustaa oppimisensa tuntohavaintoon. Häntä auttavat mukava oppimisympäristö ja itse tekeminen. Epämukava oppimisympäristö, esimerkiksi kovat tuolit, häiritsee kinesteettisen oppijan keskittymistä olennaiseen. (Oppimisen tyylit i.a.)

4 MARKUS-HETKIEN MATERIAALI

4.1 Prosessi isosten kanssa

Akaan seurakunnassa kolmannen vuoden isostoimintaan oli suunniteltu kevään 2013 ohjelmaksi Markus-hetkien uudistaminen (Hele Ali-Löytty, henkilökohtainen tiedonanto 2.3.2013). Tapasimme isosten kanssa kuusi kertaa Markus-materiaalin merkeissä. Kolmannen vuoden isostoimintaryhmässä oli kahdeksan nuorta, joista paikalla tapaamisissa oli kerralla kahdesta kuuteen nuorta. Ensimmäisessä kokoontumisessa 16.2.2013 mietimme yleisiä linjoja Markus-hetkimateriaaliin. Kaikki saivat kirjoittaa paperille, mikä vanhassa rippikoululaisen vihkossa ja isosen oppaassa oli hyvää ja mikä huonoa. Papereihin kirjoitettiin myös ajatuksia boksista eli missä materiaalia säilytetään, mihin suuntaan Markus-hetkiä halutaan kehittää ja villejä ideoita. Tämän tapaamisen perusteella päätimme, ettei uuteen materiaaliin tule pelkkää pohtimista ja vihkoon kirjoittamista, vaan enemmän näyttelemistä ja piirtämistä ja muutakin luovaa tekemistä. Isokset halusivat, että Markus-hetkiä toteutetaan kuitenkin edelleen vihkoina. Päädyimme myös siihen, että materiaalia säilytetään jonkinlaisessa laatikossa, pussissa tai ämpärissä, jota isonen kantaa rippikoulussa mukanaan Markus-hetkiin.

Toisessa tapaamisessa 7.3.2013 ehdotin, että ottaisimme rukouksen mukaan Markus-hetkiin. Isosten mielestä jokaiseen hetkeen olisi hyvä olla alkurukous. Samassa tapaamisessa jaoimme Markuksen evankeliumin sopiviin lukukappaleisiin ja mietimme jokaisesta lukukappaleesta tärkeimpiä asioita, joita haluamme nostaa esille tehtäviin. Silloin mietimme myös erilaisia metodeja, joilla aiheita voisi käsitellä. Ideoihin tuli ainakin piirtäminen, näytteleminen, runo, muovaileminen, kuvaaminen, chat-keskustelu, askartelu, Aliaksen tapainen peli, pantomiimi ja sorminuket.

Kolmannessa tapaamisessa 21.3.2013 jaoimme metodit lukukappaleisiin ja aloitimme itse hetkien työstämisen. Isokset valitsivat parin kanssa jonkin hetkistä ja alkoivat tehdä tarkempaa ohjeistusta koskien kyseistä hetkeä. Sama tarkem-

man ohjeistuksen laatiminen jatkui myös 6.4.2013, jolloin saimmekin monta hetkeä tehtyä valmiiksi. Teimme 22.4.2013 loput hetket valmiiksi puhtaaksikirjoitusta odottamaan. Sovimme myös rukouksentekovastuut niin, että jokaisella isosella oli jonkun Markus-hetken alkurukouksen teko vastuullaan.

Uudistetut Markus-hetket esiteltiin ja opetettiin kesän isosille Viimeinen voitelu -nimisellä isoskoulutusleirillä 18.5.2013. Tuolloin vihkoista oli tehty jo puhtaaksikirjoitetut versiot, mutta ulkoasu ei vielä ollut lopullinen. Taittamisen ja ulkoasun suunnitteli ja toteutti yksi isosista. Lopulliset versiot vihkoista olivat valmiit 30.5.2013, jolloin meillä oli viimeinen tapaaminen isosten kanssa. Silloin laitoimme Markus-boksit valmiiksi kesän leirejä varten eli leikkasimme paperinukkeja ja laskimme kaikkiin laatikoihin yhtä monta liimaa ja värikynää ja muita tarvikkeita. Viimeinen kerta oli myös kiitoksia varten, joten tarjosin isosille omia leipomuksiani ja muita herkkuja ja palkitsin heidät seurakunnan puolesta ensiaputarvikepakkauksilla.

4.2 Kahdeksan raamattuhetkeä

Jokainen Markus-hetki alkaa rukouksella, jonka joku kolmannen vuoden isosista on tehnyt. Rukous saa ryhmän hiljenemään ja keskittymään omaan ryhmään. Se myös johdattelee päivän hetkessä käsiteltäviin aiheisiin. Sen jälkeen luetaan päivän luvut, joiden määrä vaihtelee yhdestä kolmeen lukuun hetken aikana. Jokaiseen hetkeen on myös kirjattu lukutapasuositus eli kuinka monta jaetta sillä kerralla luetaan ääneen. Erilaisten lukutapojen käyttö tuo vaihtelevuutta ja monipuolisuutta Markus-hetkiin. Joillekin ihmisille sopii paremmin ääneen lyhyiden pätkien lukeminen ja toiset taas voivat lukea vaikka kappaleen kerrallaan. Yhden hetken lukutapasuositus on hiljaa mielessään, sillä joillekin se on sopivinta. Lukutapa on kuitenkin vain suosituksena isosen Markus-vihossa, jotta isonen voi ryhmän kanssa miettiä, mikä heidän ryhmälle on paras tapa, jota voi käyttää ainakin viimeisissä hetkissä. Nuori kokee tullessa huomioiduksi, kun edes yhdessä hetkessä luetaan hänelle mielekkäällä lukutavalla.

Ensimmäisessä hetkessä rippikoululaiset ovat toisilleen vielä suhteellisen tuntemattomia. Siksi luetaan vain ensimmäinen luku ja lukutavaksi on valittu kaksi jaetta kerrallaan. Ensimmäisessä hetkessä vastataan vihkoon kysymyksiin päivän tekstistä ja käydään vastaukset yhdessä läpi. Sen jälkeen täytetään ystäväkirja, jonka avulla tutustutaan omaan ryhmään.

Toisessa hetkessä luetaan luvut kaksi ja kolme, lukutapasuosituksena on kaksi jaetta kerrallaan. Siinä tutustutaan sapattiin ja puhutaan lepopäivästä. Tässä hetkessä käsitellään myös perhettä ja täytetään oma sukupuu.

Kolmannessa hetkessä luetaan neljäs ja viides luku ja ne on tarkoitus lukea neljä tai viisi jaetta kerrallaan. Tässä hetkessä vastataan ensiksi kahteen kysymyseen vihkoon ja sen jälkeen askarrellaan paidat paperinukeille. Tahdoimme nostaa esille erityisesti Jeesuksen vertauksen kylväjästä. Paperinuket liittyvät kylväjävertaukseen, ja niillä on tarkoitus esittää kylväjävertauksen eri maaperiä eli ihmisiä, jotka ottavat uskon eri tavalla vastaan.

Neljännessä hetkessä luetaan kuudes ja seitsemäs luku ja lukutapasuosituksena on neljä jaetta kerrallaan. Tämän hetken tärkeimmäksi asiaksi koimme Jeesuksen ihmeteot, joita käsitellään vähän kolmannessakin hetkessä. Neljäs hetki on jo rippileirin puoliväliä, joten siinä vaiheessa oma ryhmä alkaa olla tuttu ja ryhmäytyminen hyvällä mallilla. Tähän hetkeen mennessä on ehtinyt tutustua jo niin hyvin, että uskaltaa esiintyä omalle ryhmälle. Siksi neljännessä hetkessä näytellään pantomiimina Jeesuksen ihmeitä ja Johannes Kastajan mestausta. Tähän hetkeen mennessä on ehtinyt tutustua jo niin hyvin, että uskaltaa esiintyä omalle ryhmälle.

Viidennessä hetkessä luetaan luvut kahdeksan ja yhdeksän, suosituksena kappale kerrallaan. Viidennen hetken tärkeimmäksi opetuksiksi koimme Jeesuksen sanat:

Jos joku tahtoo olla ensimmäinen, hänen on oltava viimeinen ja kaikkien palvelija. (Mark. 9:35b.)

Näin ollen halusimme jotakin palvelua ja lähimmäisenrakkautta osoittavaa toimintaa tähän Markus-hetkeen. Tähän tarkoitukseen keksimme käsihoidon. Käsihoito on yksinkertainen suolalla, vedellä ja perusvoiteella tehtävä hoito. Se tehdään pareittain, joten on hyvä, että käsihoito on leirin puolenvälin jälkeen, kun ryhmäytymisprosessi on jo suhteellisen pitkällä.

Kuudennen hetken aikana luetaan luvut 10 ja 11. Tässä hetkessä lukutapasuosituksena on lukea hiljaa mielessä. Kuudennessa hetkessä halusimme korostaa uskoa ja erityisesti lapsenuskoa. Tämä hetki aloitetaan koko rippikouluryhmän kanssa ja yhdessä lauletaan veisu Lapsuuden usko. Kuudennessa hetkessä ollaan Markuksen evankeliumissa jo niin pitkällä, että siitä alkaa pääsiäisen tapahtumat. Siksi muovailuvahalla kuvitetaan nimenomaan teksti Jeesus ratsastaa Jerusalemiin.

Seitsemännen hetken luettavat luvut ovat 12 ja 13 ja lukutavaksi ehdotetaan viittä jaetta kerrallaan. Tässä hetkessä tärkeäksi kohdaksi nostimme kertomuksen lesken rovosta. Se on myös yksi valittavista kohdista, kun ryhmänä piirretään sarjakuva. Muina vaihtoehtoina on vertaus viinitarhan omistajasta ja ihmisen pojan tuleminen.

Kahdeksannessa hetkessä luetaan luvut 14–16 eli kolme lukua, koska viimeiset luvut ovat lyhyempiä kuin muut. Lukutavaksi toivotaan ryhmän valitsevan heillä toimineen lukutavan. Kahdeksannen eli viimeisen hetken ytimeksi valitsimme pääsiäisajan tapahtumat ja erityisesti näkökulmana on, että kuka teki mitä ja milloin. On tärkeää tietää, mitä Jeesuksen elämän viimeisinä päivinä tapahtui. Siksi tehtävänä on täyttää kalenteri kunkin henkilön kohdalta.

4.3 Markus-hetket leireillä

Markus-hetkien uusi materiaali otettiin käyttöön kesällä 2013. Markus-hetkimateriaalia käytettiin Akaan seurakunnan viidessä rippikoulussa. Alun perin oli tarkoitus, että uusi materiaali olisi kesän kaikissa kuudessa rippikoulussa

käytössä, mutta jostain syystä päivärippikoulua johtava pappi ei ollut hakenut uutta materiaalia, vaan käytti vanhaa.

Leireillä Markus-hetkistä vastaava ohjaaja alusti isosille joka päivä Markus-hetken. Ohjaaja kävi isosten kanssa läpi, mitä Raamatun luvut sisältävät ja miten niitä sinä päivänä käsitellään. Alustuksissa isosilla oli mahdollisuus saada ohjausta mieltä askarruttaviin kysymyksiin. Ohjaaja ja isokset varmistivat myös yhdessä, että kaikki hetkeen tarvittavat välineet löytyivät Markus-boksista. (Petrus Sipilä, henkilökohtainen tiedonanto 14.11.2013.)

Kun Markus-hetkien aika tuli, isokset hakivat Markus-boksinsa ja menivät ryhmänsä kanssa etukäteen sovittuihin paikkoihin. Isokset osasivat pääosin itse ohjata Markus-hetkiä, mutta ohjaajat olivat myös lähettyvillä, jos jollain tuli ongelma kesken hetken. Markus-hetkille oli annettu aikaa leirien päiväohjelmassa 45 minuuttia. Kun tehtävät saatiin tehtyä, mahdollinen ylimääräinen aika kulutettiin värittämällä vihkon lopussa olevia värityskuvia tai tutustumalla oman ryhmän jäseniin. (Petrus Sipilä, henkilökohtainen tiedonanto 14.11.2013.)

5 MARKUS-HETKIEN ARVIOINTI

Markus-hetkimateriaali oli kesällä 2013 käytössä Akaan seurakunnan viidellä rippileirillä, joista kahdelta leiriltä kerättiin palautetta sekä rippikoululaisilta että isosilta. Ohjeistin molemmilla rippileireillä olleen kesätyöntekijän antamaan isosille ja leiriläisille ohjeet palautteen antamiseen ja keräämiseen. Rippikoululaiset täyttivät kyselylomakkeen, kun kaikki Markus-hetket oli pidetty.

5.1 Isosten antama palaute

Isokset täyttivät omaa palautelomakettaan jokaisen pidetyn Markus-hetken jälkeen. Isosten palautteet olivat hyvin samantyyliisiä riippumatta siitä, kummalla leirillä he olivat olleet. Ensimmäisestä hetkestä isosilta tuli palautetta siitä, että yksi tehtävän kysymyksistä puuttui isosen vihkosta. Joillain isosilla aikaa jäi yli ja jotkut mainitsivat vapaa sana -osiossa, että tämä hetki on hyvä ensimmäiseksi hetkeksi.

Toisen hetken palautteesta selvisi, että keskustelua oli ryhmissä syntynyt paremmin kuin ensimmäisessä hetkessä. Sukupuu oli herättänyt keskustelua ja sen tekeminen oli pääosin sujunut hyvin. Kahdessa palautteessa oli maininta, että ”uudet Markukset on kivoja”. Jonkun ryhmässä oli jäänyt liikaa aikaa tässä hetkessä.

Kolmannen hetken palautteesta selvisi, että aikaa olisi saanut olla enemmänkin tehtävälle. Kolmas hetki ja kylväjävertauksen käsittely paperinukeilla herätti eriäviä mielipiteitä isosissa. Jotkut olivat sitä mieltä, että paperinukeista oli tykätty, rippikoululaiset ymmärsivät vertauksen ja saivat fiksuja oivalluksia. Yhdessä palautteessa oli, ettei ollut aluksi tajunnut tehtävää, ja yhdessä luki, ettei kukaan ryhmässä ymmärtänyt, mitä paperinuken paitaan piti tehdä. Toive selkeämmistä ohjeista tuli kolmessa palautteessa.

Neljännessä hetkessä suurimmalla osalla pantomiimi sujui hyvin, vaikkakin joissain ryhmissä oli ollut pientä alkukankeutta. Muutamassa ryhmässä aikaa oli

jäänyt yli. Kahdessa palautteessa mainittiin, että pantomiimin aiheet olivat ryhmän mielestä vaikeita, ja yhdessä palautteessa kerrottiin aiheiden olevan helpoja. Joku ehdotti kehitysideaksi, että ryhmä voisi yhdessä tehdä yhden pantomiimin ja esittää sen sitten muille ryhmille.

Viidennen Markus-hetken käsihoito jakoi mielipiteitä. Toiset olivat sitä mieltä, että käsihoito sujui hyvin, tuntui hyvältä, oli mukavaa ja rentoa, mutta joidenkin mielestä käsihoito oli kiusaannuttavaa ja ryhmäläiset epäileviä. Joku isosista kirjoitti, että idea oli hyvä ja erilainen. Ohjeet käsihoidon tekemiseen olivat kaikkien mielestä selkeät.

Kuudennen hetken aloittaminen yhdessä koko rippikouluryhmän kanssa oli isosten mielestä kivaa vaihtelua. Joidenkin mielestä se aiheutti vähän sekamelskaa, mutta jotkut ajattelivat yhteisen aloituksen rauhoittavan ryhmää. Muovailuvahalla muovailusta tuli pelkästään positiivista palautetta – kaikki osallistuivat hyvin ja muovailu oli hauskaa tekemistä. Muovailuvaha oli isosten mielestä ideana hyvä, ja joku kuvailikin, että se oli kiva tapa ilmaista itseään.

Suurimmalla osalla seitsemännen Markus-hetken sarjakuvan piirtäminen sujui hyvin, ryhmä tykkäsi siitä ja kaikilla oli hauskaa. Jollain ryhmällä ideointi ja keskustelu toimivat hyvin, mutta itse piirtäminen ei oikein kiinnostanut. Yhdellä ryhmällä oli alussa hankalaa, ja jonkun mielestä piirtämisen aihe oli vaikea, mutta sarjakuvat onnistuivat silti.

Kahdeksannesta hetkestä tuli monenlaista palautetta. Joidenkin mielestä kalenterin täyttäminen oli haastavaa, outoa ja hankalaa. Toisilla taas se sujui tosi hyvin, moitteettomasti ja kaikki osallistuivat ahkerasti. Jollain kalenterin täyttäminen oli hidasta, ja joku isonen oli joutunut koko ajan antamaan vinkkejä. Jonkun mielestä kalenteri oli hyvä idea, kun taas joku sanoi sen olevan tylsäkö tehtävä.

5.2 Rippikoululaisten antama palaute

Kahdella leirillä, joista palautetta kerättiin, oli yhteensä 39 rippikoululaista. Vastaajista 20 oli tyttöjä ja 19 poikia. Rippikoululaisilta kerättiin palaute kyselylomakkeena, kun kaikki Markus-hetket oli pidetty. Lomakkeessa kysyttiin mielipiteitä Markus-hetkien toiminnallisista osuuksista asteikolla yhdestä viiteen niin, että yksi oli ”en pitänyt ollenkaan ” ja viisi oli ”pidin todella paljon”. Sama työntekijä ohjeisti molemmilla leireillä rippikoululaiset vastaamaan kyselyyn. Suuressa osassa vastauksia sukupuolten vastauksissa ei ollut eroja.

Ystäväkirjan täyttämistä piti jonkin verran tai todella paljon 15 vastaajista ja neutraalin vastasi noin puolet, joten vain neljä ei pitänyt paljoa tai ollenkaan. Sukupuun tekemisestä neutraalin vastasi 16. Jonkin verran tai todella paljon sukupuun tekemisestä piti 14 ja alle kymmenen ei pitänyt paljoa tai ei ollenkaan. Yksi jätti tämän kohdan tyhjäksi. Paperinukelle paidan askartelu jakoi mielipiteitä eniten. 14 ei pitänyt siitä paljoa tai ollenkaan, kun taas 15 piti jonkin verran tai todella paljon. Neutraaleja oli kymmenen. Myös pantomiimin tekemisen mielipiteissä oli eriävyyksiä. Siitä ei pitänyt paljoa tai ollenkaan 12 vastaajaa, vaikka melkein puolet vastaajaa piti pantomiimista todella paljon tai jonkin verran. Kymmenen oli neutraalilla kannalla. Käsihoidon palautteessa näkyi sukupuolija-kauma aika selvästi. Pojista kymmenen ei pitänyt paljoa tai ei ollenkaan, kun taas sama luku tytöillä oli vain kolme. Tytöistä todella paljon tai jonkin verran käsihoidosta piti 14 ja pojista viisi. Neutraaleja oli seitsemän.

Muovailuvahalla muovailu oli aika pidettyä – vain kuusi vastaajaa ei pitänyt siitä paljoa tai ollenkaan. Yli puolet piti muovailusta jonkin verran tai todella paljon. Neutraaleja oli seitsemän ja yksi tyhjä. Sarjakuvan piirtäminen oli myös monien mielestä mukavaa. 11 vastaajaa ei pitänyt siitä ollenkaan tai paljoa. Noin puolet piti sarjakuvan piirtämisestä jonkin verran tai todella paljon. Neutraaleja oli kuusi ja yksi tyhjä. Kalenterin täyttäminen oli selkeästi kaikista epäsuosituin toiminnallisuus. Noin puolet vastaajista ei pitänyt paljoa tai ollenkaan kalenterin täyttämisestä. Viisi vastaajaa piti jonkin verran, mutta kukaan ei pitänyt tästä aktivitee-

tista todella paljon. 14 vastasi neutraalin. Tässä myös sukupuolijakauma näkyi selvästi. Tytöistä 15 ei pitänyt ollenkaan tai paljoa, kun taas pojista saman vastasi vain viisi. Pojista neljä piti kalenterin täyttämisestä jonkin verran, mutta tytöistä sama luku oli vain yksi. Värityskuvien värityksestä piti todella paljon tai jonkin verran 16 vastaajaa. Värittämisestä ei pitänyt paljoa tai ollenkaan seitsemän vastaajaa. 14 oli neutraalia ja kaksi tyhjää. Kaikki eivät välttämättä ole värittäneet värityskuvia, sillä ne olivat lisätehtäväksi tarkoitettu. Alla olevassa taulukossa on eritelty tarkemmin vastauksien määrät.

	Pidin paljon todella	Pidin jonkin verran	Neutraali	En pitänyt paljoa	En pitänyt ollenkaan	Tyhjä
Ystäväkirja	6	9	20	3	1	0
Sukupu	3	11	16	6	2	1
Paperinukke	6	9	10	9	5	0
Pantomiimi	5	12	10	5	7	0
Käsihoito	8	11	7	9	4	0
Muovailu	10	15	7	4	2	1
Sarjakuva	5	16	6	9	2	1
Kalenteri	0	5	14	6	14	0
Värityskuvat	9	7	14	1	6	2

Rippikoululaisilta kysyttiin lisäksi ryhmän yhteishengestä, isosen ryhmänohjaustaidoista, omasta aktiivisuudesta ryhmän jäsenenä sekä vihkön hyödyllisyydestä Markuksen evankeliumin ymmärtämisessä. Vain muutamat eivät olleet tyytyväisiä ryhmähenkeen tai isosen toimintaan. Vihkon hyödyllisyyttä Markuksen evankeliumin käsittelyssä arvioitiin niin, että väitteen ”Vihko oli hyödyllinen Markuksen evankeliumin käsittelyssä” kanssa täysin samaa tai jonkin verran samaa mieltä oli yhteensä 24 vastaajaa. Yhdeksän vastaajaa ei osannut sanoa ja kuusi oli jonkin verran tai täysin eri mieltä. Väitteen ” Markus-vihkon avulla minun oli helpompi ymmärtää asioita” kanssa oli täysin samaa mieltä 15 vastaajaa ja jonkin verran samaa mieltä oli seitsemän vastaajaa. Täysin eri mieltä oli neljä ja jonkin verran eri mieltä oli kolme vastaajaa. Yhdeksän ei osannut sanoa.

6 POHDINTA

6.1 Tavoitteiden toteutuminen

Tavoitteistani osa toteutui hyvin ja osa jopa yli odotusten. Akaan seurakunnasta on tullut kiitosta monelta työntekijältä ja isoselta uusista Markus-hetkistä. Rippikoululaisilta saadun palautteen perusteella he pitivät Markus-hetkiä pääosin mielekkäinä. Materiaalissa huomioitiin hyvin eri oppimistyyplejä ja erilaisia oppijoita. Saimme Markus-hetkiin monipuolisesti eri metodien käyttöä ja lukutapakin vaihtelee isosen ja ryhmän toiveiden mukaan.

Uuden materiaalin myötä isosille tuli enemmän vastuuta kuin aiemmin Markus-hetkien pitämisessä, sillä vihkoon tehtäviä kirjallisia tehtäviä on vähemmän kuin ennen. Nyt isosen vihkossa on ohjeet erilaisten tehtävien johtamiseen, joten isoselle on annettu enemmän ryhmänjohtollista vastuuta. Palautteissaan isokset vaikuttivat pääosin todella tyytyväisiltä uuteen materiaaliin. Uskon, etteivät he myöskään heti kyllästy tähän materiaaliin, koska tehtäviin ei ole vain oikeita vastauksia vaan tehtävien toteuttaminen on ryhmätyötä ja jokainen ryhmä on aina erilainen. Aika näyttää, kuinka kauan tätä materiaalia voi yhdessä seurakunnassa käyttää.

Rippikoulusuunnitelman mukaisia elämä-, usko- ja rukouksoreja yritimme myös hyödyntää hetkissä. Jokainen Markus-hetki alkaa yhteisellä rukouksella. Rukoukset on kirjoitettu etukäteen, joten ne johdattelevat vähän päivän aiheisiin. Uskokoriin kuuluu Raamatun lukeminen, jolloin opetellaan uskonkohtien sisältöä. Elämäkoriin liittyvät kaikki tehtävät, jotka tuovat Raamatun sanaa ja uskoa lähemmäs arkipäivän elämää. (Rippikoulusuunnitelma 2001, 8–9.)

Tavoitteenani oli myös tehdä materiaali, joka ei olisi vain yhden seurakunnan käytössä, vaan helposti otettavissa käyttöön myös muualla. Tässä onnistuin mielestäni hyvin. Isosen vihkon sisäkannessa on lista, jossa lukee, mitä kaikkea Markus-boksiin tarvitsee. Se helpottaa työntekijöiden valmistautumista leirille ja yleisemmin päätöstä valita Markus-hetket omalle leirille. Aion markkinoida Mar-

kus-hetkiä tulevissa työpaikoissani ja muissa seurakunnissa, joiden kanssa teen yhteistyötä.

6.2 Työskentely yhteistyötahon kanssa

Työskentely Akaan seurakunnan kanssa oli vaivatonta ja mukavaa. Tunsin en-tuudestaan työntekijät, joiden kanssa tein yhteistyötä, joten oli helppoa sopia käytännön asioista. Työntekijät auttoivat mielellään tilanvarauksissa ja materi-aalien hankkimisessa. Myös isosleirille oli mukava mennä, kun tiesi, että työnte-kijät hoitivat paikalle tarvittavat materiaalit.

Kolmannen vuoden isosten kanssa työskentely oli toisaalta innostavaa ja toi-saalta välillä vähän haastavaakin. Isosissa oli neljä hyvin motivoitunutta ja sitou-tunutta nuorta, jotka olivat melkein joka kerralla paikalla. Loput neljä olivat pai-kalla aina välillä, joten oli haastavaa, kun ei aina etukäteen tiennyt, kuinka pal-jon väkeä on tulossa työskentelyhetkeen. Edistymme joka tapaamisella hyvin, varsinkin viimeisissä tapaamisissa, kun Markus-hetket olivat koko ajan selke-ämpiä ja motivaatio saada materiaali valmiiksi vain kasvoi. Kolmannen vuoden isokset olivat tarpeeksi kokeneita arvioimaan aikaisemmin pidettyjä Markus-hetkiä kriittisesti. He osasivat myös keskittyä hyvin olennaiseen, eikä aika ta-paamisissa kulunut turhaan sähläämiseen.

6.3 Työn eettisyys

Markus-hetkien materiaali esiteltiin isosille Viimeinen voitelu -leirillä, joten isokset tiesivät materiaalin olevan minun opinnäytetyötäni. Se on voinut vaikuttaa isosten palautteisiin materiaalista ja muutenkin Markus-hetkien ohjaamiseen rippikoulussa. Yleensä, kun tietää että asialla on jollekin muulle henkilölle merkitystä, koettaa tehdä parhaansa. Olen myös osalle isosista tuttu henkilö, joten voi olla, että he ovat halunneet vielä enemmän antaa parastaan. Toisaalta voi olla, että kun on kyseessä tuttu henkilö, isokset ovat voineet olla rehellisiä ja realistisia vastauksissaan, koska tietävät, että on tärkeää saada oikeita tuloksia.

Tein opinnäytetyöni Akaan seurakuntaan, jossa olen toiminut itsekin aikani isosena ja yhtenä kesänä kesätyöntekijänäkin. Kyseinen seurakunta on siis minulle hyvin tuttu. Voi olla, etten ole osannut kyseenalaistaa tarpeeksi joitain Markus-hetkiin liittyviä käytäntöjä. Yritin irtautua vanhoista raameista, mutta on mahdollista, etten ole osannut ajatella kaikkea tarpeeksi eri tavalla, koska jotkut asiat saattavat tiedostamatta olla itsestäänselvyksiä.

6.4 Oma ammatillinen kasvu

Olen opinnäytetyöprosessin aikana kasvanut ammatillisesti todella paljon. Olen tutustunut Rippikoulusuunnitelma 2001 paljon tarkemmin kuin aiemmin. Näin ollen on helpompi tulevaisuudessa toimia rippikouluohjaajana ja suunnitella rippikouluja. Olen oppinut myös projektijohtajuudesta paljon. Projektin alussa kannattaa sopia yhteiset säännöt, jotta kaikki ovat sitoutuneita projektiin ja kaikille on selvää, mitä ollaan tekemässä. Opinnäytetyöprosessin alussa luulin osaavani toimia hetken mukana suunnittelematta liioja etukäteen, mutta heti ensimmäisen isosten kanssa pidetyn tapaamisen jälkeen totesin, että minun täytyy opetella suunnittelemaan tarkemmin.

Olen oppinut enemmän myös erilaisista metodeista, joilla oppimista voi edistää. Olen palautteen perusteella huomannut, että toiminnallinen työskentely on monelle nuorelle mielekäs tapa oppia uutta. Aionkin hyödyntää toiminnallisempia menetelmiä myös tulevilla rippikouluissa oppitunneilla ja muissakin oppimistilanteissa.

Olen opinnäytetyön teon aikana oppinut tiedonhankintaa erilaisten väylien kautta. Olen oppinut ammattimaisempaan työotteeseen, sillä tässä projektissa olen onnistunut aikataulullisesti ja motivaationi on ollut korkeampi kuin aiemmissa projekteissani.

LÄHTEET

- Akaan seurakunta i.a. Rippikoulu huipentuu konfirmaatioon. Viitattu 3.3.2013
http://www.akaanseurakunta.fi/usko_ja_elama/konfirmaatio
- Ali-Löytty, Hele 2013. Nuorisotyönohjaaja, Akaan seurakunta. Akaa. Henkilökohtainen tiedonanto 2.3.2013.
- Ali-Löytty, Hele 2013. Nuorisotyönohjaaja, Akaan seurakunta. Akaa. Henkilökohtainen tiedonanto 17.9.2013.
- Avoin AMK i.a. Oppimisen tyylit. Viitattu 27.10.2013.
<http://www.avoinamk.fi/oppimistyylijataidot/oppimisentyylit.html>
- Elämä – usko – rukous, rippikoulusuunnitelma 2001. Viitattu 28.1.2013.
[http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/85780A9E8154761EC225770A003912B4/\\$FILE/Rippikoulusuunnitelma%202001.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/85780A9E8154761EC225770A003912B4/$FILE/Rippikoulusuunnitelma%202001.pdf)
- Flöjt, Marko & Heikkonen Taru 2012. X-Files 316. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Kauniaisten toimipaikka. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö.
http://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/51895/Flöjt_Marko_Heikkonen_Taru.pdf?sequence=1
- Heinineva, Jani & Koskela, Aapo 2012. Pelastushistoria puuhastellen. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Kauniaisten toimipaikka. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö.
https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/52767/Heinineva_Jani_Koskela_Aapo.pdf?sequence=1
- Heino, Iida & Kuusi Riitta 2006. Eriäinen samanlainen rippikoululainen. Teoksessa Riitta Kuusi & Jouko Porkka (toim.) Yhtä paljon kaikille ei ole yhtä paljon kaikille. Helsinki: Kirkkohallitus, 10–19.

- Innanen, Tapani; Niemelä Kati & Porkka, Jouko 2010. Confirmation work in Finland. Teoksessa Friedrich Schweitzer; Wolfgang Ilg & Henrik Simojoki (toim.) Confirmation work in Europe. München: Gütersloher Verlagshaus, 139–161.
- Issakainen, Tytti; Meretmaa, Anne; Parviainen, Jorma; Salmi, Eero & Simojoki, Pekka 1993. Elämän siiville, opettajan kirja. 1.painos. Helsinki: Kirjapaja.
- Köykkä, Arto 1998. Raamatun käyttö rippikoulussa. Teoksessa Antero Rissanen (toim.) Kartalla – rippikoulutyön käsikirja. Helsinki: Lasten keskus, 153–161.
- Köykkä, Arto 2005. Raamattu ja nuorisotyö. Teoksessa Terhi Paananen & Hans Tuominen (toim.) Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja, 55–70.
- Lahtinen, Nina 2010. King is. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Järvenpään toimipaikka. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö. https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/15010/Lahtinen_Nina.pdf?sequence=1
- Moskuvaara, Saana 2011. Pysähdy kanssani Emmauksen tielle. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Helsingin toimipaikka. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö. <https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/26122/Opinnaytetyo.pdf?sequence=1>
- Myllykoski, Matti & Järvinen, Arto (toim.) 1997. Varhaiskristilliset evankeliumit. Helsinki: Yliopistopaino.
- Niemelä, Kati 2002. Hyvä Rippikoulu. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino.
- Nikolainen, Aimo 1984. Markuksen evankeliumi. Avaa Uusi testamenttisi -sarja. Jyväskylä: Kirjapaja.

Pawson, David 2003. Raamattu avautuu II. Uusi testamentti. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino.

Porkka, Jouko 2004. On kunnia olla isonen. Helsinki: Kirkkohallitus.

Raamattu. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokouksen vuonna 1992 käyttöön ottama suomennos. Helsinki: Kirjapaja.

Sipilä, Petrus 2013. Kesätyöntekijä, Akaan seurakunta. Akaa. Henkilökohtainen tiedonanto 14.11.2013.

Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a. Rippikoulu ja isoset. Viitattu 28.2.2013.

<http://evl.fi/EVLfi.nsf/Documents/0564A2B4BF1DA258C2257027002969F7?OpenDocument&lang=FI>

LIITTEET

Liite 1: Isosen palautelomake

ISOSEN PALAUTE MARKUS-HETKISTÄ

Vastaa kysymyksiin jokaisen Markus-hetken jälkeen välittömästi, jotta vastaukset ovat mahdollisimman todenmukaisia. Vastaukset käsitellään luottamuksellisesti ja nimettömästi. Palaute on osa Markus-hetkien uudistamisprojektia, joka on toteutettu opinnäytetyönä Diakonia-ammattikorkeakoulussa.

Ensimmäinen hetki

1. Mikä hetkessä onnistui?

2. Missä olisi ollut parannettavaa?

3. Oliko ohjeistus tarpeeksi selkeä?

4. Vapaata kommenttia ensimmäisestä hetkestä:

Toinen hetki

1. Minkälaista keskustelua teillä heräsi lepopäivästä?

2. Miltä tänään tuntui vetää Markus-hetkeä?

3. Miten sukupuun täyttäminen sujui?

4. Mikä tässä hetkessä onnistui ja miksi?

5. Mikä ei onnistunut ja miksi? Johtuiko se ryhmästä vai materiaalista?

Kolmas hetki:

1. Miten kolmas hetki sujui?

2. Miten paperinukkeosuus onnistui? Miten saitte kylväjävertauksen toimimaan paperinukeilla?

3. Mitä parannusehdotuksia keksit tähän hetkeen liittyen?

Neljäs hetki:

1. Mitä lukutapaa käytitte tänään?

2. Miten pantomiimi sujui?

3. Mitkä asiat tänään sujuivat hyvin?

4. Missä asioissa olisi vielä kehitettävää?

5. Vapaa sana neljännessä hetkestä:

Viides hetki:

1. Miten leiriläiset suhtautuivat käsihoitoon?

2. Oliko ohjeistus tarpeeksi selkeää? Jos ei, mihin kohtaan olisit kaivannut selvempiä ohjeita?

3. Minkälaista keskustelua käsihoidosta syntyi hoidon jälkeen?

4. Vapaa sana viidennestä hetkestä:

Kuudes hetki:

1. Minkälaista keskustelua teidän ryhmässä syntyi lapsenuskosta?

2. Miten muovaileminen sujui?

3. Miten esittelitte toisille ryhmille teoksenne?

4. Miten hetkeen vaikutti se, että hetki aloitettiin yhdessä koko ryhmän kanssa?

5. Vapaat kommentit tästä hetkestä:

Seitsemäs hetki:

1. Minkä lukutavan valitsitte tänään?

2. Miten sarjakuvan piirtäminen sujui?

3. Mikä tänään onnistui erityisesti?

4. Mikä ei onnistunut niin hyvin? Johtuiko se ryhmästä vai materiaalista?

5. Vapaa sana:

Kahdeksas hetki:

1. Miten kalenterin täyttäminen onnistui?

2. Miltä ryhmäsi yhteishenki vaikutti Markus-työskentelyjen aikana ja miten se kehittyi?

3. Vapaat kommentit viimeisestä hetkestä:

Parannusehdotuksia Markus-materiaaliin: _____

Ympyröi sopiva vaihtoehto. Sukupuoli: Nainen / Mies Rippileiri: Toukola 2 /
Toukola 4

Liite 2: Rippikoululaisen palautelomake

RIPPIKOULULAISEN PALAUTE MARKUS-HETKISTÄ

Ympyröi sopiva vaihtoehto.

Sukupuoli: Nainen / Mies

Rippileiri: Toukola 2 / Toukola 4

Ympyröi ajatuksiasi vastaava numero niin, että 1 = täysin eri mieltä, 2 = jonkin verran eri mieltä, 3 = en osaa sanoa, 4 = jonkin verran samaa mieltä ja 5 = täysin samaa mieltä.

Ystäväkirjan täyttäminen ryhmässä oli mukavaa.	1	2	3	4	5
Sukupuun tekeminen oli mielekästä.	1	2	3	4	5
Paperinukelle paidan askartelu oli hupaisaa.	1	2	3	4	5
Pantomiimi oli hauskaa.	1	2	3	4	5
Käsihoito tuntui hyvältä.	1	2	3	4	5
Muovailuvahalla taiteilu oli kivaa.	1	2	3	4	5
Sarjakuvan piirtäminen oli rattoisaa.	1	2	3	4	5
Kalenterin täyttäminen oli mielekästä.	1	2	3	4	5
Värityskuvia oli hauska värittää.	1	2	3	4	5
Ryhmässämme oli hyvä yhteishenki.	1	2	3	4	5
Isonen osasi ohjata Markus-hetket hienosti.	1	2	3	4	5
Olin itse aktiivinen osallistuja ryhmässämme.	1	2	3	4	5
Vihko oli hyödyllinen Markuksen evankeliumin käsittelyssä.	1	2	3	4	5

Palaute on osa Markus-hetkien uudistamisprojektia, joka on toteutettu opinnäytetyönä Diakonia-ammattikorkeakoulussa. Vastaukset käsitellään anonyymisti.

MARKUS

Isosen vihko

Minä olen _____

Markus-boksi

- Tarkista, että rippileirin alussa boksista löytyvät seuraavat tarvikkeet. Leirin lopuksi boksista pitää löytyä myös kaikki, paitsi vihkot ja paperinukkejen paidat.
 - Rippikoululaisten vihkot (jokaiselle ryhmäläiselle ja yksi isoselle)
 - Puuvärit
 - Teroitin
 - Liima
 - Sakset
 - Paperinuket
 - Paperinukkejen t-paidat (jokaiselle ryhmäläiselle)
 - Muovailuvaha voirasiassa
 - Suolapaketti
 - Käsirasva tms.
 - Vähintään A3-kokoinen paperi sarjakuvaa varten
 - Ylimääräisiä papereita

Markuksen evankeliumi

Evankeliumi

Sana evankeliumi tulee kreikan kielestä ja merkitsee ilosanomaa, varsinkin taistelussa saavutetusta voitosta. Markuksen evankeliumi on vanhin kaikista neljästä evankeliumista ja se on kirjoitettu noin vuonna 70. Kirjoittajasta ei ole tarkkaa tietoa, mutta häntä on pidetty Pietarin oppilaana.

Markus Raamatussa

Markuksen evankeliumi muodostaa yhdessä Matteuksen ja Luukkaan evankeliumien kanssa synoptiset evankeliumit, mikä tarkoittaa sitä, että ne muistuttavat sisällöltään paljon toisiaan. Tämän vuoksi on päätelty että Matteus ja Luukas ovat käyttäneet Markuksen evankeliumia lähteenään.

Kristuksen kärsimysnäytelmä

Markuksen evankeliumia on kutsuttu myös pitkällä johdannolla varustetuksi ”kärsimysnäytelmäksi”. Evankeliumissa puhutaan nimittäin paljon Jeesuksen kärsimystiestä.

Markuksen Evankeliumi sisältää salaisuuden Messiaasta

Markuksen evankeliumia voi kuvailla salattujen ilmestysten kuvaukseksi. Jeesuksen jumalallisen persoonan salaisuus näkyy joissain Jeesuksen sanoissa ja teoissa, muttei kunnolla paljastu ennen Jeesuksen ilmestymistä taivaallisena Ihmisen Poikana.

Evankeliumin levittäminen vaikeina aikoina

Markuksen evankeliumi on kiireinen evankeliumi. Se on vain 16 lukua pitkä ja kirjoittaja tuntuu kertovan tapahtumista vain kaiken olennaisen. Kiirettä on selitelty ajankohdan vaikeuksilla. Keisari Nero vainosi kristittyjä v.65 ja Palestiinassa oli meneillään Roomaa vastaan juutalaisia, jonka lisäksi juutalaiset ottivat yhteen hellenististen pakanoiden kanssa. Kristittyjen tilanne ei ollut kovin hyvä, kun hellenistiset pakanat pitivät kristittyjä juutalaisina ja juutalaiset pitivät kristittyjä puolijuutalaisina pettureina, jotka eivät olleet heidän puolellaan Roomaa vastaan. Oli siis kiireistä kirjoittaa ja saada evankeliumia eteenpäin nopeasti.

Alkurukous

Jumala,

Olemme tulleet leirille, jossa on paljon meille tuntemattomia ihmisiä. Siksi pyydämme, että luot välillemme yhteishenkeä ja kykyä toimia keskenämme seuraavien päivien aikana. Auta meitä tutustumaan toisiimme, äläkä jätä ketään yksin.

Siunaa meitä tällä leirillä, ja auta meitä luottamaan siihen uskoon, jonka kasteessa olemme saaneet. Anna meidän oppia lisää Jeesuksesta ja ymmärtää, mitä uskomme todella meille merkitsee. Aamen.

- Lukekaa luku 1 ääneen kaksi jaetta kerrallaan. Isonen voi aloittaa, ellei muita halukkaita ole.
- Vastatkaa vihkon kysymyksiin. Kysymyksiin voi etsiä yhdessä vastauksia tai kaikki voivat tehdä tehtävän itsenäisesti. Tarkastakaa tehtävä.
- Lopuksi täyttäkää jokaisen vihkon ryhmäläisistä ystäväkirja.

Tehtävien vastaukset

1. Mitä Johannes käytti ravintonaan?
Heinäsiirkoja ja villimehiläisten hunajaa
2. Mitä Jeesus lupasi tehdä Simonista ja Andreaksesta?
Ihmisten kalastajia
3. Mikä lintu toimii Pyhän Hengen vertauksena?
Kyyhkynen
4. Kenen anopin Jeesus paransi?
Simonin/Pietarin
5. Kuinka kauan Saatana kiusasi Jeesusta autiomaassa?
40 päivää

Alkurukous

Hyvä Jumala,

Kiitos siitä että olet antanut meille jokaiselle tähän maailmaan tehtävän ja antanut voimaa selviytyä siitä. Kiitos myös sinun pyhittämästä lepopäivästä, jolloin voimme viettää aikaamme lähimmäistemme kanssa. Siunaa perheitämme ja anna voimaa sinun nimessäsi. Amen.

- Lukekaa päivän luvut 2 ja 3 ääneen. Suosituksena on lukea 2 jaetta kerrallaan.
- Selitä ryhmällesi mikä on sapatti.

Sapatti

Sapatti on juutalaisten lepopäivä, jota vietetään juutalaisen viikon viimeisenä päivänä, lauantaina. Sapatti perustuu luomiskertomukseen, jossa Jumala lepäsi luomisen seitsemäntenä päivänä. Sapatti on asetettu kymmenessä käskyssä.

Sapatti alkaa perjantai-iltana auringon laskiessa ja päättyy samaan aikaan lauantaina. Omat työt ja askareet pannaan syrjään ja muistellaan Jumalan töitä. Sapatin ajaksi lopetetaan kaikki arkitoimet kuten käsityöt, kirjoitus, ruoanvalmistus tms. Sapatti on käytettävä sen sijaan jumalanpalvelukseen, henkisiin arvoihin syventymiseen, perheen yhdessäoloon ja rentoutumiseen.

-
- Kysy ryhmältäsi JOKO kirjallisena TAI suullisena miten he viettävät lepopäivää. Sen jälkeen lue Katekismuksen selitys kolmannesta käskystä.

Kolmas käsky: Pyhitä lepopäivä

Jumala on antanut ihmiselle sekä työn että levon. Lepoon kuuluu muutakin kuin nukkuminen ja ruumiin lepo. Pysähtyminen Jumalan eteen on lepopäivän syvin tarkoitus.

Hiljaisuudessa aavistamme pyhyiden olemassaolon, vaikka emme osaisikaan antaa sille nimeä ja muotoa. Oma rikinäisyytemme ja elämän ristiriitaisuus herättävät meissä kysymyksiä ja pakottavat etsimään niihin vastauksia.

Pyhä Jumala tahtoo vastata meille. Sanassaan hän tulee maailmaamme ja puhuu meidän kieltämme. Ellemme tahdo kuunnella Jumalaa, suljemme hänet pois elämästämme.

Pyhäpäivän jumalanpalvelus on kohtaamispaikka, jossa Jumala itse puhuu meille ja me hänelle. Raamatun pyhästä sanasta opimme ymmärtämään, mitä Jumala meille sanoo ja miten hän vastaa rukouksiimme.

Sunnuntain erottaminen muista päivistä muistuttaa myös siitä, että me tarvitsemme yhteisen lepopäivän. Jumalan hyvä tahto on, että jokaiselle annetaan mahdollisuus viettää lepopäivää.

- Täyttäkää sukupuu, jonka pohja on valmiiksi vihkossa. Sukupuuhun tulee vanhemmat puunrunkoon ja isovanhemmat juuriin. Minä itse ja sisarukset tulee puun lehtiin. Mikäli nuorella on isäpuolia, äitipuolia tai isovanhempipuolia niin lisälaatikoita voi piirtää.
- Esitelkää sukupuut ryhmässä toisillenne. Niitä voi myös täydentää esimerkiksi syntymäajoilla tai vanhempien hääpäivällä tai voi värittääkin.

Alkurukous

Rakas Taivaan Isä,

Kiitos että olemme saaneet taas kokoontua lukemaan yhdessä Markuksen evankeliumia. Uskominen on usein meille vaikeaa, joten auta meitä vahvistamaan uskoamme, äläkä hylkää meitä niinäkään hetkinä, kun uskomme horjuu. Tämän päivän luvuissa Jeesus puhuu vertauksin, joita meidän voi olla vaikea ymmärtää. Anna anteeksi meille ymmärtämättömyytemme. Auta meitä ymmärtämään, mitä Jeesus sanoillaan tarkoitti, jotta meistä voisi kasvaa hyvä maa, jossa uskonsiemen pääsee kasvamaan. Tätä me pyydämme Sinun nimessäsi. Amen.

- Lukekaa luvut 4 ja 5. Koettakaa tällä kertaa lukea vaikka neljä tai viisi jaetta kerrallaan.
- Vastatkaa vihkon kahteen kysymykseen tekstin pohjalta.

Tehtävien vastaukset

1. Miten Jeesus reagoi, kun pahoista hengistä vapautunut mies pyysi saada seurata häntä?

Jeesus käski miehen mennä perheensä luo ja kertoa heille, minkä suuren teon Herra on hänelle tehnyt.

2. Mitä tarkoittaa "Talita kuum" ?

"Tyttö, nouse"

- Ota materiaaleista esille 14 paperinukkeä. Jokainen saa valita, mitä paperinukkeä haluaa käyttää hetken aikana. Paperinukkejen mukana materiaalissa on myös t-paitoja. Jokainen saa suunniteltavakseen t-paidan hahmolle. Sen on kuvattava jotakin kylväjvertauksen maaperää. Kylväjää voi pohtia koulumaailman tai rippikoulun kautta samalla. HUOM! Paperinukkeä ei saa omaksi, joten sitä on käsiteltävä varoen. Kun paidat ovat valmiit, ne laitetaan paperinukeille ja selitetään muille, mitä paita kertoo. Kun jokainen on kertonut, paidat liimataan vihkoihin ja alle vastataan vielä kirjallisesti, mitä paita kertoo.

Alkurukous

Jumala,

Me ja läheisemme tarvitsemme joskus ihmetekoja. Annathan lääkäreille viisautta ja taitoa parantaa sairaat omaisemme. Auta meitä toimimaan, jos joskus tarvitset meitä ihmetekojesi toteutumiseen. Aamen.

- Lukekaa luvut 6 ja 7. Suosituksena on neljä jaetta kerrallaan, mutta jos ryhmässasi vaikka kaksi jaetta kerrallaan tuntuu paremmalta, ottakaa siten.
- Käykää läpi vaikeat kohdat yhdessä. Jos jokin sana on vaikea, etsikää se Raamatun takana olevasta sanastosta. Tässä on vähän tarkempaa tietoa Foinikialaisnaisen usko -kappaleesta.

Foinikialainen tarkoittaa kreikkalaista naista, joka ei siis ole juutalainen. Tekstin alussa Jeesus sanoo: ”Anna lasten ensin syödä kyllikseen”. Lapsilla hän tarkoittaa juutalaisia. Koirilla hän tarkoittaa kaikkia pakanoita. Siihen asti Jeesus luuli evankeliumin kuuluvan vain juutalaisille, mutta nainen sai Jeesuksen ymmärtämään hänen tehtävän olevan myös pakanoille. Näin ollen nainen opetti Jeesusta.

- Aloittakaa pantomiimi. Aiheina on erilaisia tapahtumia tämän päivän luvuista. Kerro aina yhdelle kerrallaan mitä hänen on näyteltävä. Pantomiimin hengessä ääniä (tai ainakaan sanoja!) ei saa käyttää. Eli yksi näyttelee ja muut arvailevat. Isonen voi antaa vinkkejä näyttelijälle ja arvailijoille, jos tuntuu vaikealta muuten.
- Vastatkaa lopuksi vielä vihkon kysymyksiin.

Aiheet

- Jeesus kävelee veden päällä
- Johannes kastaja mestataan
- Jeesus parantaa kuuron
- Jeesus ruokkii 5000 miestä
- Herodiaan tytär tanssii
- Opetuslapset karkottavat pahoja henkiä

Alkurukous

Rakas Jumala,

Kiitos siitä että leirimme on sujunut tähän asti hyvin. Anna meille voimia ja viisautta, jotta osaisimme auttaa niitä lähimmäisiämme, jotka tarvitsevat apua. Kiitos siitä että Sinä olet meidän kanssamme erityisesti silloin, kun itse tarvitsemme jonkun, joka auttaa meitä kulkemaan eteenpäin. Aamen.

- Lukekaa luvut 8 ja 9. Tällä kertaa suosituksena on lukea yksi kappale kerrallaan. Sen jälkeen kirjoittakaa vihkoihin kehysten sisään Mark. 9:35 b. ("Jos joku tahtoo olla ensimmäinen, hänen on oltava viimeinen ja kaikkien palvelija.")
- Tehkää käsien kuorintahoito ohjeiden mukaan.

- Ota materiaaleista esiin suola ja käsirasva. Laita vatiin lämmintä vettä. Ottakaa parit ryhmästä. Jos ryhmäläisiä on pariton määrä, isonen on jonkun pari. Kaksi paria mahtuu tekemään samaan aikaan yhteen vatiin, mutta kolme paria voi olla liikaa samaan vatiin. Eli tarvittaessa yksi pari odottaa.
- Aluksi käsiä liotellaan hetken aikaa lämpimässä vedessä. Sitten toinen parista alkaa hieroa suolaa toisen käsiin perusteellisesti, että joka sormi tulee kuorittua. Noin yksi teelusikallinen suolaa paria kohden riittää. Samalla toisenkin käsiin hieroutuu suolaa, mutta kannattaa vielä varmistaa että molempien kädet ovat varmasti kuorittu kunnolla eli hierokaa molemmat toistenne käsiä.
- Kun molempien kädet ovat kuorittu hyvin, huuhtokaa suola vadissa pois käsistä. Sen jälkeen kuivatkaa kädet huolellisesti pyyhkeeseen tai paperiin. Sen jälkeen se, joka aloitti kuorittavana, aloittaa nyt rasvan levityksen parinsa käsiin. Rasvaa ei saa lotrata, koska rasvakaan ei imeydy määräänsä enempää. Ideana on taas, että molempien kädet tulevat rasvatuksi samalla.

-
- Kun kaikkien kädet on kuorittu ja rasvattu, keskustelkaa seuraavista aiheista:
 - Miltä käsihoito tuntui?
 - Miltä toisen kosketus tuntui?
 - Oliko kivaa?

- Tämä hetki aloitetaan yhdessä koko rippikouluryhmän kanssa. Alkurukous rukoillaan siis myös yhdessä, mieluiten niin että kaikki isokset osallistuvat rukouksen lukemiseen. Rukouksen jälkeen lauletaan Lapsuuden usko, joka on NSV 2010 laulu numero 29. Laulamisen jälkeen mennään omiin ryhmiin, joissa jatketaan Markus-hetkeä.

Alkurukous

Taivaan Isä,

Sinä näet suurimmatkin huolestamme ja ongelmamme. Joskus meistä tuntuu pahalta, kun asiat eivät mene niin kuin me itse sitä toivomme ja se voi harmittaa meitä.

Sinä kuitenkin tiedät paremmin kuin me, siksi pyydämme, että auttaisit meitä luottamaan sinuun ja uskomaan viattomasti sinuun, sillä joka ei taivaan valtakuntaan usko kuin lapsi, hän ei sinne pääse.

Tätä on lapsuuden usko. Anna meille tätä luottamuksenvaraista uskoa niin, ettemme kaikkoo kadotuksen poluille.

Auta meitä, ettemme muuttuisi kauppiiksi, jotka Jeesus hääti tempelistä.

Kiitämme ja uskomme, että kuulet rukouksemme, myös ne hiljaiset rukoukset. Siunaa meitä ja leiriämme ja anna meille mukavia hetkiä tällä rippileirillä.

Aamen.

- Lukekaa luvut 10 ja 11. Tällä kerralla voitte kokeilla lukea hiljaa mielessä, mikäli ryhmä niin haluaa. Jos ryhmästä tuntuu mukavammalta, voitte toki lukea myös ääneen haluamanne jaemäärän kerrallaan. Jos luette hiljaa mielessä, painota että ei ole kiire lukea. Voitte vaikka sopia, että kun on lukenut loppuun, laittaa Raamatun kiinni. Tällöin isonen tietää, milloin voi aloittaa tehtävät. Isosen kannattaa itse pitää Raamattunsa auki, jotta kenellekään ei tule tunnetta, että on hidas lukija ja häntä odotetaan.

-
- Pohtikaa yhdessä seuraavia:
 - ”Lasten kaltaisten on Jumalan valtakunta”, mutta miksi?
Lapsi on viaton ja uskoo ”sinisilmäisesti”, lapsi luottaa, eikä ole liian kyyninen
 - Tutkikaa myös Lapsuuden uskon sanoja. Minkälaisen kuvan lapsenuuskosta saa laulun Lapsuuden usko sanoista?
 - Miksi Jeesus raivasi temppelin?
*Temppeli on pyhä paikka, eikä sopiva kaupankäynnille
Uurit olivat tulleet tärkeämmiksi kuin Jumala*
 - Mitä ajattelette Jeesuksen toiminnasta temppelissä? Oliko se tavallista käyttäytymistä Jeesukselta?
 - Kun olette pohtineet yhdessä yllä olevia kysymyksiä, kaiva materiaaleista muovailuvaha esille. Kerratkaa Mark. 11:7-11, mitä kaikkia elementtejä Jeesuksen ratsastuksessa Jerusalemiin oli. Muovailkaa tämä tapahtuma ryhmänä muovailuvahalla. Eli ryhmä tekee yhden taideteoksen. Sopikaa etukäteen muiden isosten ja ohjaajien kanssa, tehdäänkö teokset siirrettävälle alustalle ja niitä ihaillaan koko leirin voimin vai otetaanko niistä kuvat muistoksi. Jos otatte kuvat, muistakaa kamera tai kamerakännykkä. Voitte myös pyytää ohjaajaa kuvaamaan kaikkien teokset hetkien päätteeksi.

Alkurukous

Hyvä Jumala,

Anna meille viisautta ja oikeudenmukaisuutta auttaa köyhiä ja vähäosaisia selviämään heidän jokapäiväisestä kärsimyksestään. Muistuta meille, kuinka tärkeitä ihmiset ympärillämme ovat ja auta meitä välittämään enemmän.

Aamen.

- Lukekaa luvut 12 ja 13 ääneen. Valitkaa mieluinen jaejako, esim. viisi jaetta kerrallaan.
- Miettikää yhdessä, mihin kertomus lesken rovosta voisi nykypäivänä olla verrattavissa. Jos leiriläisiltä ei tule ideoita, voit johdatella keskustelua että kuka on nykymaailmassa todella rikas ja kuka on köyhä. Jos on vaikeaa, voit johdatella Nokian pomoihin ja opiskelijoihin ja hyväntekeväisyyteen tai ihan vaan kolehtiin.
- Käykää läpi myös Varokaa lainopettajia! -kohta. Miksi Jeesus sanoi niin? Mitä hän mahtoi tarkoittaa?
Lainopettajilla nousi helposti valta päähän ja siten heillä unohtui perimmäiset opit ja tarkoitukset.
- Piirtäkää yhdessä sarjakuva. Jokainen ryhmän jäsen piirtää yhden ruudun, jotta kaikkien kädenjälki näkyy. Piirtäkää sarjakuva boksista löytyvälle isolle paperille. Jos aikaa jää, voitte väritellä ja koristella sarjakuvaanne. Aiheen saatte valita seuraavista:
 - Vertaus viinitarhan omistajasta
 - Lesken ropo
 - Ihmisen pojan tuleminen

Alkurukous

Rakas Jumala,

Kiitos että olemme saaneet taas kokoontua yhteen. Kiitos kuluneesta leiristä ja siitä, että olemme saaneet yhdessä oppia paljon uutta Sinusta. Anna myös voimia tähän viimeiseen Markus-hetkeen ja auta, että oppisimme vielä lisää sinusta. Amen.

- Lukekaa Markuksen evankeliumi loppuun eli 14–16. Lukekaa sillä tavalla, joka teidän ryhmässänne on toiminut parhaiten. Voitte lukea kaksi, neljä tai viisi jaetta kerralla tai kappale kerrallaan tai joku voi lukea pitkäkin pätkän, jos siltä tuntuu. Tyyli on vapaa. Lukekaa mielellään kuitenkin ääneen, mutta jos hiljaa lukeminen oli ryhmän mielestä ehdottomasti paras lukutapa, niin saahan niinkin lukea.
- Kun olette lukeneet, täyttäkää kalenteri jokaisen henkilön kohdalta. Etsikää siis tekstistä, mitä kaikkea kyseinen henkilö on sinä päivänä tehnyt. Monina päivinä on myös tyhjiä laatikoita, joihin voi laittaa muita huomioita siitä päivästä. Raamatussa ei suoraan puhuta viikonpäivistä, joten on hyvä muistaa että lauantaina on sapatti (se alkaa jo perjantai-iltana). Juutalaisten happamattoman leivän juhlan ensimmäinen päivä on torstaina. Isosen taulukossa on esimerkkivastaukset, että mitä on tapahtunut. Ne saa merkata vaikka kalenterimuistutustyyliä että ”Aseta ehtoollinen, rukoile Getsemanessa ja tule vangituksi!”
- Miettikää vielä, millä nimellä mitäkin päivää nykyään sanotaan:
 - Torstai = kiirastorstai
 - Perjantai = pitkäperjantai
 - Sunnuntai = pääsiäinen

TORSTAI	TORSTAI- PERJANTAIYÖ	PERJANTAI	LAUANTAI (eli sapatti)	SUNNUNTAI
<p>Jeesus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ehtoollinen (sen asettaminen ja ateriointi) • rukoilee • Getsemanassa vangitaan 	<p>Jeesus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • suuren neuvoston edessä 	<p>Jeesus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kuulustelu ja tuomio • sotilaat piikkaavat ristiinnaulitaan • kuolee • haudataan 	<p>Jeesus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • on kuolleena haudassa 	<p>Jeesus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nousee kuolleista • ilmestyy Magdalan Marialle ja kahdelle seuraajalle
<p>Juudas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aterioi Jeesuksen kanssa • kavaltaa Jeesuksen 	<p>Opetuslapset:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pakenevat 	<p>Pontius Pilatus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kuulustelee Jeesusta ja tuomitsee hänet • luovuttaa Jeesuksen ruumiin Joosef Arimatialaiselle 		<p>Magdalan Maria:</p> <ul style="list-style-type: none"> • käy haudalla • tapaa nuorukaisen (enkelin) • näkee Jeesuksen • kertoo opetuslapsille Jeesuksen ylösnousemuksesta
<p>Pietari:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aterioi Jeesuksen kanssa • vakuuttaa ettei kiellä Jeesusta 	<p>Pietari:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kieltää Jeesuksen 	<p>Naiset:</p> <ul style="list-style-type: none"> • katselevat Jeesuksen ristiinnaulitsemista • Mariat katsoivat mihin Jeesus haudattiin 		
		<p>Joosef Arimatialainen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pyysi Jeesuksen ruumista Pilatukselta • osti pellavavaatteen ja kääri ruumiin siihen • hautasi Jeesuksen 		

MARKUS

Minä olen _____

Markus-hetki 1

Vastaa kysymyksiin.

1. Mitä Johannes käytti ravintonaan?
2. Mitä Jeesus lupasi tehdä Simonista ja Andreaksesta?
3. Mikä lintu toimii Pyhän Hengen vertauksena?
4. Kenen anopin Jeesus paransi?

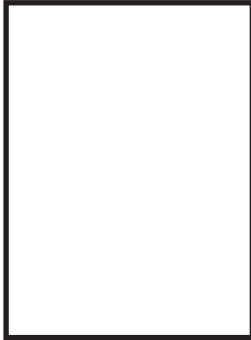
5. Kuinka kauan Saatana kiusasi Jeesusta autiomaassa?

6. Mikä sana puuttuu?

“He tulivat Kapernaumiin. Heti _____ Jeesus meni synagogaan ja opetti.”

Ryhmääni kuuluvat:

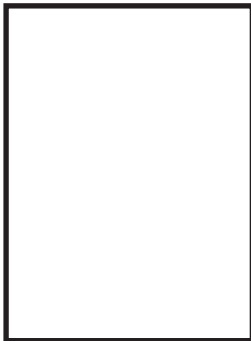

Minä:

Missä minut on kastettu:

Perheeni:

Ystäväni:

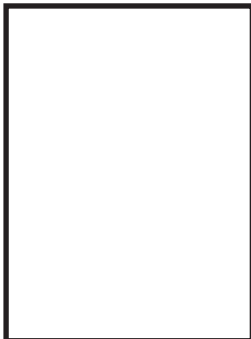

Nimi:

Onko sinulla lemmikkejä?

Syntymäpäivä:

Lempikirja/-elokuva:

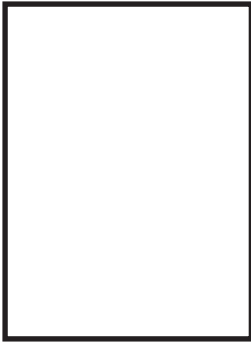

Nimi:

Silmiesi väri:

Harrastukset:

Sukkiesi väri:

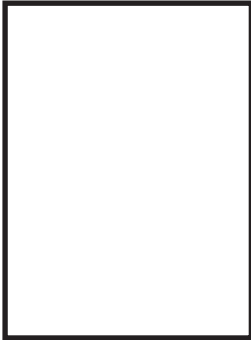

Nimi:

Sisarukset:

Silmiesi väri:

Toiveammattisi:

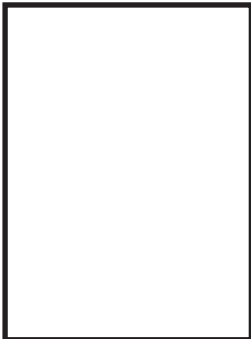
Nimi:

Harrastukset:

Äitisi auton väri:

Lempiruokasi:

Isoseni:

Nimi:

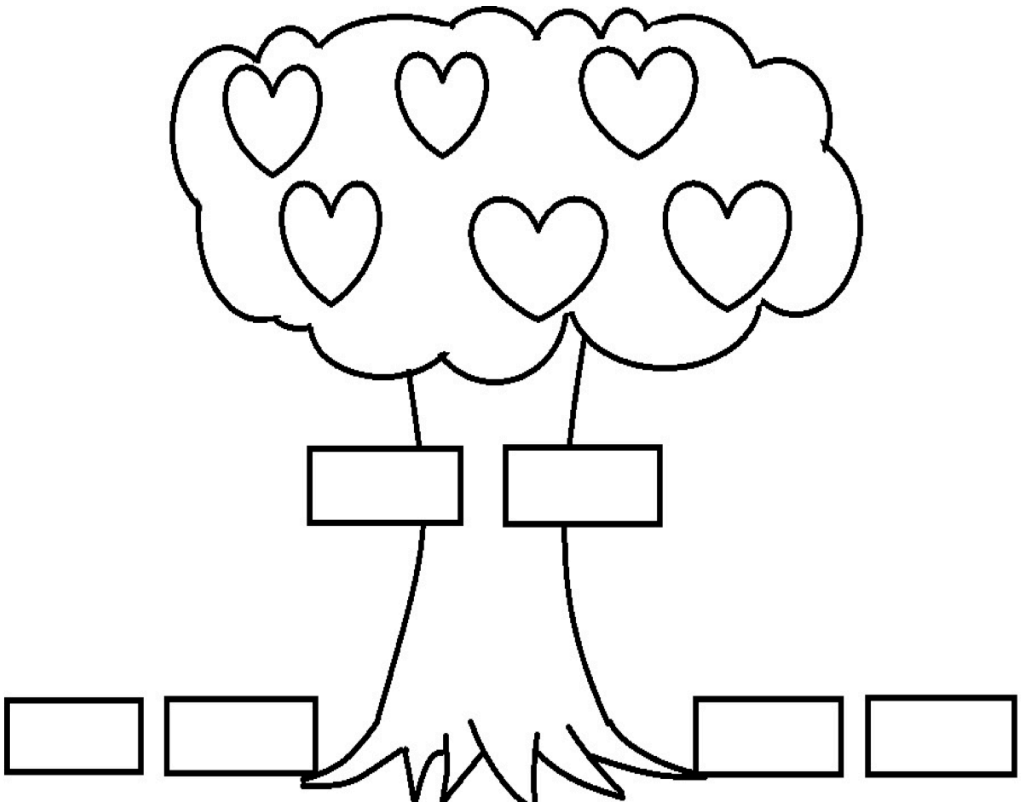
Missä/milloin kävit rippikoulun?

Minkä ikäinen olet?

Oletko ollut ennen isosena? Missä?

Markus-hetki 2

Täytä sukupuusi. Sukupuuhun tulee vanhemmat puunrunkoon ja isovanhemmat juuriin. Sinä itse ja sisaruksesi tulee puun lehtiin. Jos perheeseesi kuuluu muita tärkeitä henkilöitä, voit piirtää lisää laatikoita itse. Jos aikaa jää, väritä sukupuusi. Voit myös lisätä siihen syntymäaikoja, jos muistat.

Markus-hetki 3

Vastaa kysymyksiin.

1. Miten Jeesus reagoi, kun pahoista hengistä vapautunut mies pyysi saada seurata häntä?
2. Mitä tarkoittaa "Talita kuum"?

Liimaa tehtävän paita tähän

3. Mitä paita kertoo?

Markus-hetki 4

Oliko tekstissä jokin sinun mielestäsi erityisen vaikeasti ymmärrettävä kohta? Mikä?

Minkä pantomiimin sinä näyttelit?

Miltä se sinusta tuntui?

Arvasivatko muut sen helposti vai oliko tehtävä mielestäsi vaikea?

Markus-hetki 5

Kirjoita tähän laatikkoon Mark.9:35 b

Markus-hetki 6

Lapsuuden usko

Kerran usko lapsuuden sulla oli suloinen
Kättesi sä rukoukseen liitit ain:
"Levolle lasken Luojani, armias ole suojani"
Näin sä rukoilit niin turvallisna vain

Etsiessäs onnea harhateille jouduit sä
Surua ja tuskaa toi vain maailma
Tie on pitkä takaisin, salassa sä itketkin
Muistaissasi lapsuuskodin onnea

Onnellinen lapsena olit äidin helmassa
Äiti lauloi sulle maasta taivahan
Äänen kaiun kaukaisen, kuulla vielä voitko sen?
Päiväsi hän uskoi käteen Jumalan

Jos vain nöyrin sydämin rukoilet, saat takaisin
Lapsenuskon aarteen kalliin ihanan
Riemu suur on taivaassa eksynyt kun palajaa
kaukaa maailmalta jälleen kotihin

Markus-hetki 7

Minkä aiheen valitsitte sarjakuvaan?

Minkä ruudun sinä piirsit?

Markus-hetki 8

Täytä kalenteri kunkin henkilön/henkilöiden osalta.

TORSTAI Jeesus:	TORSTAI- PERJANTAIYÖ Jeesus:	PERJANTAI Jeesus:	LAUANTAI Jeesus:	SUNNUNTAI Jeesus:
Juudas:	Opetuslapset:	Pontius Pilatus:		Magdalan Maria:

TORSTAI	TORSTAI- PERJANTAIYÖ	PERJANTAI	LAUANTAI	SUNNUNTAI
Pietari:	Pietari:	Naiset:		
		Joosef Arimatialainen:		

Jos jää aikaa, väritä näitä.

